

EL MOLINET DELS PRODUCTES

OBJECTIU: Treballar sobre el concepte de fruita i verdura de temporada.

MATERIAL NECESSARI: Papers, fotocopiadora, tisores, retoladors o llapis de colors, cola de barra, enquadernadors.

L'activitat comença amb una reflexió: Podem menjar sempre, durant totes les temporades, totes les fruites i verdures que vulguem? Per què no es mengen albercocs a l'hivern? Sabíeu que els productes agrícoles tenen "temporades de naixement"? Per què?

Avui és difícil conèixer les temporades de la fruita i de les verdures perquè les indústries agroalimentàries i la comercialització de productes des de lluny, ens permeten menjar quasi tots els productes en totes les temporades de l'any. Què canvia entre conrear un carbassó a l'estiu i un a l'hivern? Es gasta més energia? Es necessiten més additius o es consumeixen més quilòmetres per al transport? Podem fer alguna cosa per a estalviar aquestes despeses?

Menjar fruita i verdura local i de temporada podria ser una bona opció per a estalviar energia i altres despeses? Coneixeu les temporades dels productes?

Després de la reflexió, els alumnes es divideixen en quatre equips: a cada equip li correspon una temporada. Es disposa el llistat de productes (veure darrere el llistat de productes de temporada de València) en la pissarra en desordre. Cada equip tindrà 10-15 minuts per a triar els productes que pensa que són de la seua temporada. Quan el temps s'acaba es comparteixen els productes seleccionats per cada equip: per cada producte correcte l'equip rebrà un punt. L'equip que aconsegueix més punts serà el guanyador.

Cada xiquet rep després una còpia de la fitxa tècnica de l'activitat amb els

cercles per a retallar i emplenar amb els productes. Els cercles es posen un damunt de l'altre en l'ordre explicat en la fitxa tècnica, i s'enganxen amb la cola de barra, fent coincidir el centre de tots. L'últim cercle, el retallable, es posarà juntament amb els altres amb un enquadernador en el centre, que travesse a tots els altres, deixant que aquest gire. Cada xiquet i xiqueta tindrà el seua molinet d'aliments de temporada, que podrà posar en la nevera de la seua casa perquè sempre sàpiga quines fruites i verdures pot trobar en cada temporada de l'any.

LLISTA DE PRODUCTES DE TEMPORADA DE VALÈNCIA

HIVERN	PRIMAVERA
carxofa, bròcoli, cols, coliflors espinacs, pèsols, faves cítrics (mandarina, taronja, llimó, aranja), codony	ceba, espàrrecs, creïlles, pebrot, cítrics, albercocs, prunes, maduixes
ESTIU	TARDOR
albergínies, carabassetes, cebes xirivies, bajoquetes, dacsca, melons creïlles, cogombres, pebrots meló d'Alger , tomaca, albercoc prunes, figues, préssec	carxofes, api, albergínies, bròcolis, carabassetes, carabasses cols, fenolls, bajoquetes tomaques, caquis, mangranes pomes, peres, raïm
TOT L'ANY	
bledes, enciams, naps, porros, raves, remolatxa roja, carlotes	

Consultar la fitxa tècnica per a la construcció del molinet.

CAMPEROLS PEL MÓN

OBJECTIUS:

Reflexionar sobre la vida el treball i la importància dels camperols

MATERIAL NECESSARI: Pissarra, fotocopiadora, papers, colors, ordinador amb connexió a internet.

Es pot començar preguntant a tots els xiquets i xiquetes què els agradaria ser de majors i després plantejar algunes preguntes:

Quina és la professió més comuna en el món?

Sabieu que gran part de la població mundial es dedica a l'agricultura?

I que hi ha homes, dones i xiquets que treballen al camp?

Algun de vosaltres ha pensat alguna vegada ser agricultor/a?

Per què? Quina vida penseu que fan els agricultors?

A què es dediquen tots els dies?

Amb la classe s'intenta fer una xicoteta descripció de la vida d'un agricultor. Es presenta llavors la poesia o cançó seleccionada de la fitxa tècnica (o una altra relacionada a elecció del professor/a)

Què vos sembla la vida del camperol que es descriu en la poesia o cançó? Penseu que és molt diferent a la vida d'agricultors/es que coneixeu? Penseu que és important el treball que fan els agricultors? Què passaria si no hi haguera agricultors en el món?

Juntament amb la classe es pot cercar informació sobre la vida en el camp a Espanya i es demana llavors a cada xiquet/a intentar escriure una xicoteta poesia sobre la vida del camp al seu país, o dibuixar un escenari que la represente. Al final es pot organitzar una exposició on l'alumnat pugui presentar els seus treballs.

() L'activitat pot acompanyar-se d'una visita a una finca local durant la qual els xiquets poden observar de forma propera la vida del camp i parlar amb un/a agricultor/a.*

(**) També es pot proposar als xiquets/es fer un dibuix utilitzant materials naturals com terra, llavors, fulles, arena, rametes, etc.

Esta activitat es pot fer entorn del 17 d'Abril,
Dia de la Lluita Camperola

UN RELLOTGE DE 24 HORES

(L'activitat parteix del material didàctic del projecte "Centres Educatius pel Comerç Just" de Ideas, Setem i Proyde).

OBJECTIU:

Entendre el paper de les dones en l'agricultura, reflexionar sobre la disparitat de gènere

MATERIAL NECESSARI:

Còpia de les fotos (veure fitxa tècnica), cartolines, retoladors, bolígrafs

Es divideixen els grups per la meitat: la primera meitat imaginarà les activitats que realitza un dels homes que apareixen en la foto. L'altra meitat dels grups imaginarà les d'una de les dones. Les activitats s'han d'escriure en el rellotge, marcant les hores, per exemple: 5:30 alçar-se, 6:00 desdejunar, etc. Una vegada acabat, cada grup exposa el seu rellotge i explica cadascuna de les activitats i per què les ha triat.

Es poden treballar les diferències en els rols de gènere solament de països del sud, seleccionant les fotos d'homes i dones del sud o solament del nord, seleccionant les fotos d'homes i dones del nord.

6.00H - ALÇAR-SE I ENDREÇAR-SE

6.30H - DESDEJUNAR

7.00H - ANAR AL CAMP

9.30H - ...

També es poden analitzar les diferències entre dones en el nord i en el sud, o entre homes en el nord i en el sud i incloure en el debat la reflexió

Qui treballa més hores?

Qui fa més activitats diferents?

Qui té més temps per a descansar i per a dormir?

Qui cuida els xiquets?

Qui prepara el menjar?

Quina part d'aquests treballs es paga i quina part no?

A qui creeu que se li paga més? Per què?

Hi ha diferència entre els homes i les dones d'un país del sud i un país del nord, com el nostre?

Per què creeu que existeixen tantes diferències?

Com es podrien repartir millor les tasques entre homes i dones?

Consultar la fitxa tècnica per a la realització de l'activitat.

Esta activitat es pot fer al voltant del 8 de març, Dia de la Dona, o el 15 d'octubre, Dia de la Dona Rural .

UN ANY DE REFRANYS

OBJECTIU:

Prendre consciència de l'existència de sabers tradicionals i la seua transmissió oral

MATERIAL NECESSARI:

Fotocopiadora, tisores, cinta adhesiva, paper continu, càmera fotogràfica, folis.

PRIMERA PART:

Es divideix els i les alumnes en 12 xicotets grups. A cada grup li correspon un mes i rep la primera meitat del refrany corresponent al seu mes (veure fitxa tècnica). Es disposen les altres meitats escampades damunt d'un taula. Cada grup haurà de cercar la segona meitat del seu refrany. Una vegada que tots els grups tenen el refrany complet, han de tractar d'entendre el seu significat, i després de llegir-lo en veu alta, intentaran explicar-lo a la resta de la classe, amb l'ajuda del formador/a. Si hi ha refranys equivocats, es posarà la meitat equivocada damunt de la taula i es cercarà novament la meitat correcta entre les meitats dels altres fins que tots hagen completat els seus refranys.

Es deixen 10 minuts als grups per a crear una estàtua o figura de grup estàtica, que represente el seu refrany. Cada grup ensenya la seua figura a la resta de la classe. El/la formador/a pot traure una foto de cada grup i després es pot construir un mural final de l'activitat, en el qual es posaran els refranys i les fotos corresponents.

SEGONA PART:

Es comença una reflexió amb els alumnes sobre els sabers tradicionals i la seua utilitat:

Què són els refranys? Per a què serveixen?

Són afirmacions científiques?

Vosaltres heu sentit alguna vegada algun refrany?

Coneixeu algun refrany a més d'aquests?

Creeu que avui dia encara s'utilitzen els refranys? Per què?

Podrien ser-nos útils alguns d'ells?

L'activitat pot acabar-se demanant a cada alumne/a que pregunte als seus avis, àvies o pares (o cercar per internet) un refrany sobre la naturalesa, l'agricultura o la vida en el camp, que després presentarà i explicarà ràpidament a la classe. Tots els refranys dels alumnes es poden afegir al mural.

UN MOSAIC BIODIVERS

OBJECTIU:

Entendre i treballar amb el concepte de biodiversitat.

MATERIAL NECESSARI:

Papers blancs, retoladors i llapis de colors, còpies a color de les fotos dels productes (veure fitxa tècnica), paper continu, pegament.

PRIMERA PART:

Es distribueixen els papers, un a cada alumne, junt amb els retoladors i els llapis de molts colors. Es demana als alumnes dibuixar i acolorir: una creïlla, una albergínia, una carlota, una tomaca, una bleda, dacsà i un plàtan. Una vegada acabats els dibuixos es disposen en la pissarra o a terra, perquè tots siguin visibles. Es comença llavors una reflexió amb els xiquets: com han sigut dibuixats els productes? Tenen formes i colors diferents en cada paper o tots són similars? Penseu que totes les tomaques són roges i totes les carlotes taronges? Penseu que en el món existeixen tomaques, creïlles, albergínies, etc. de colors diferents a l'habitual?.

S'ensenyen les fotos de les diferents varietats de productes (veure fitxa tècnica).

Sabíeu que existeixen tantes varietats de cada producte?

I quines formes i colors tenen?

Per què penseu que hi ha tanta biodiversitat?

Penseu que és important la biodiversitat?

SEGONA PART:

Inspirant-se en totes aquestes formes i colors, la classe podria dibuixar en un paper continu un “mosaic biodivers” compost per diferents varietats de fruites i verdures. També es poden portar diferents varietats de llegums, o altres llavors, i acolorir el dibuix amb elles aprofitant la diversitat de colors. La classe pot treballar en xicotets grups en diferents parts del mosaic. El mosaic pot incloure l’empremta de la mà de cada alumne/a, amb el nom de cadascun dins: açò ressaltarà la rica biodiversitat de la classe.

() El nombre de productes per a dibuixar pot variar segons el temps*

LA VIDA DE BAIX

(activitat descrita per M. Escutia en
"L'hort escolar ecològic")

OBJECTIU:

Conèixer la terra i els seus factors productius.

MATERIAL NECESSARI:

Llandes buides, mostres de terra de diferents llocs, bosses de plàstic, etiquetes, retoladors, paper de periòdic, lupes, pots de cristall buits (el doble que les mostres de terra), papers blancs i bolígrafs, aigua, recipient, cartolina negra, tapa de cristall o plàstic.

PRIMERA PART:

En algunes llandes buides s'arreglegen mostres de terra de diferents llocs: un hort, un bosc, un camp, el pati de l'escola, etc. Per a conservar-les, es posen les llandes en bosses de plàstic i s'etiqueten indicant el lloc en el qual s'han arreglegat.

Es posa el contingut de cada bossa damunt d'una fulla de paper de periòdic (excepte una) i es divideix la classe en grups (un per cada tipus de mostra). Amb l'ajuda de les lupes, els grups van cercant tots els animals o plantes que es troben en la terra i els fiquen en un pot de cristall.

Cada grup ha d'anotar el nombre de formes de vida diferents que ha trobat i quants exemplars de cadascuna. També es pot intentar, amb l'ajuda del professor/a i l'ús d'internet, cercar el nom del que s'ha trobat.

Una vegada acabat, es comparen les mostres de sòl:

Quins són els tipus de sòl en els quals hi ha més formes de vida?

Com pot la influència de l'ésser humà perjudicar la vida en el sòl?

SEGONA PART:

Es passa després a la recerca de l'aire i de l'aigua presents en el sòl. S'omplen els pots de cristall buits amb les diferents mostres de terra fins a la meitat. La resta del pot s'ompli amb aigua. L'aire atrapat dins de la terra s'allibera i forma bombolles. Quina mostra de sòl fa més bombolles? Quin és el tipus de sòl que reté millor l'aire? Per a què serveix l'aire en el sòl?

Després s'ompli la meitat d'un recipient amb terra (una part d'una mostra que no s'hi haja mullat) i s'embolica amb una cartolina negra. Es posa el cristall o plàstic com a tapa. Es deixa el recipient un parell d'hores al sol o damunt d'un radiador. Veurem que en el cristall del recipient es van formant gotes d'aigua. Aquesta és l'aigua continguda en la terra. Perquè hi ha aigua en el sòl? Per a què serveix?

Esta activitat es pot fer entorn al 5 de juny,
Dia Mundial del Medi Ambient

EL MAPA PESAT

OBJECTIU:

Entendre l'impacte del consum de productes llunyans.

MATERIAL NECESSARI:

Imatges de diferents productes, mapa mundi, pedretes (veure fitxa tècnica).

El formador porta a la classe unes imatges de diferents aliments: alguns han de ser productes locals, altres productes de més lluny però que es consumeixen també a Espanya (veure fitxa tècnica)

Els alumnes es distribueixen al voltant d'un mapamundi i es comencen a col·locar en el mapa les imatges, segons els seus països de procedència. Amb les pedres es tracen camins en el mapa per a connectar el nostre país amb els diferents productes. Les pedres representen el pes (en l'àmbit econòmic, medi ambiental i social) dels aliments.

Una vegada acabat, es comença una reflexió:

Què creu que signifiquen les pedres?

Quin camí pesa més?

Per què els aliments que vénen des de lluny "pesen" més?

Quina és la diferència entre la compra a Espanya d'una taronja espanyola i una, per exemple, marroquina?

Per què moltes vegades comprem aliments des de lluny encara que els mateixos existeixen també a Espanya?

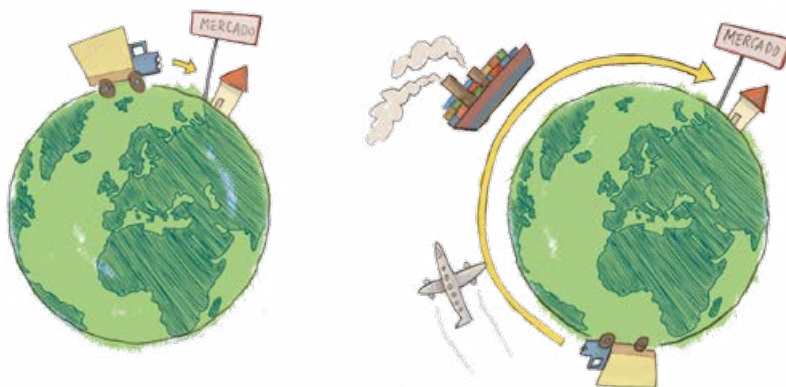
Nosaltres consumim productes que vénen des de lluny?

Podríem produir-los ací? I si no podem produir-los ací, com podríem reduir el "pes" (impacte) del nostre consum?

Variacions proposades:

** Per a donar-li un enfocament més aplicat a l'activitat, es proposa que siga l'alumnat el que porte de casa les imatges d'alguns dels productes que consumeixen durant uns dies, o que els dibuixen i retallen. Així com que porten ells mateixos les pedres. També es proposa que calculen els Km que recorre cada producte per a calcular "el pes" en Km de cada producte.*

Com a complement a aquesta activitat es proposa visualitzar el vídeo de l'organització "Amics de la Terra: Aliments Kilomètrics".

MISTERIOSA PUBLICITAT

OBJECTIU:

Entendre el concepte de publicitat

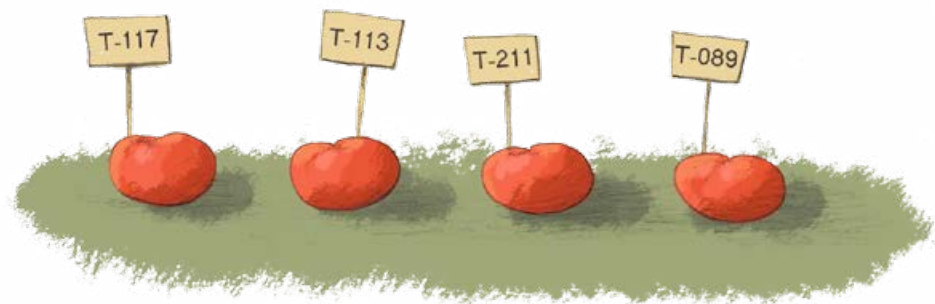
MATERIAL NECESSARI:

Pissarra, paper i bolígraf

Es divideix l'aula en grups i cada grup pensa en un anunci de menjar o beguda i defineix què es promociona en l'anunci, què ven. Si són anuncis en els quals es fa referència a productes "naturals", "casolans", "ecològics"... millor.

Per a la següent classe cada grup ha de portar el producte l'anunci del qual ha escollit. S'analitzen les etiquetes de cada producte i es compara el que conté amb l'anunci, per a veure si realment la publicitat és enganyosa o no. També es pot animar els alumnes a portar productes naturals i compararlos amb els industrials.

Com a fi de l'activitat, si els productes que s'han portat són adequats per a açò, es pot fer un tast i menjar-los entre tots.

UNA PETJADA FETA D'AIRE

OBJECTIU:

Entendre el concepte d'emissió de CO₂ i petjada de carboni

MATERIAL NECESSARI:

Paper, fotocopiadora, bolígraf, llapis de colors

PRIMERA PART:

S'explica als alumnes què és el CO₂, el cicle del carboni i la petjada ecològica.

SEGONA PART:

Cada xiquet rep una còpia de la fitxa tècnica (a part) i se li demana emplenar la taula, preguntant a casa la quantitat consumida dels diferents productes (primera columna). La resta de la fitxa es pot treballar a casa o a l'escola.

L'important és que una vegada acabada, es reflexione en classe sobre la grandària de la nostra petjada i sobre com podríem reduir-la: Com de gran és la teua petjada? Quantes terres necessites per a netejar el teu CO₂?

Es proposa ajuntar tota la informació individual i fer un mapa de petjada de carboni de tota la classe junta: Quanta terra necessitaria la classe sencera? Tenim suficient terra?

Com a tancament de l'activitat es pot escriure en una cartolina propostes de la classe per a reduir la petjada de carboni, a casa individualment i grupalment al col·legi o institut. Aquestes propostes comunes queden penjades en la paret de classe, i fins i tot es poden cercar responsables de les diferents tasques i anar informant cada cert temps de com van.

EL RECEPTARI RECICLAT DE CLASSE

OBJECTIU:

Reflexionar sobre el concepte de balafament d'aliments.

MATERIAL NECESSARI:

Papers, fotocopiadora

Es comenta amb els alumnes el problema del desaprofitament d'aliments:*

Tirem menjar? Per què?

Quant de menjar pensem que es malgasta cada any en les nostres cases? I en la nostra ciutat? I en el nostre país? I en el món?

Què podem fer per a reduir aquest balafament?

Sabem que les sobres d'aliments es poden reutilitzar? Com?

Després de la reflexió a classe es pot demanar als alumnes que apunten durant uns quants dies (una setmana, per exemple), tot el menjar que es tira en a sa casa: què es tira i quant. Amb eixes dades es pot calcular la taxa de pèrdua d'aliments de la classe.

Després es demana als i les alumnes que pregunten en la seua casa, als seus pares o àvies i avis, com es preparen alguns plats amb les sobres de menjar. Han d'anotar:

- El nom del plat (o inventar-ne un si el plat no porta nom),
- Els ingredients (fixant-se en el producte reutilitzat),
- Les quantitats,
- El procés d'elaboració,
- La forma de servir-lo

Amb les receptes realitzarem un quadern de receptes de la classe. Cada recepta pot portar el nom de la persona que l'ha suggerit (per exemple, "La recepta de la sopa de pa de l'àvia Maria"). Es pot decorar amb dibuixos, llavors, fulles, etc. Cada alumne i alumna rebrà una còpia del quadern per emportar-se-la a casa**.

() Es pot visualitzar algun dels vídeos proposats en la fitxa del professorat.*

(**) Es proposa que si és possible, el receptari es penge en la pàgina web del col·legi. Es pot realitzar pels propis alumnes a classe d'informàtica.

COM MENGE EL QUE MENGE?

OBJECTIU:

Ser conscient del que es menga i es malgasta

MATERIAL NECESSARI:

Pissarra, paper, bolígraf

Abans de la classe es demana als alumnes/as que facen un seguiment del que sopen a casa durant una setmana. Que calculen quantes vegades mengen carn, peix, cereals, amanides, fregits, ous, làctics, preuinats, dolços processats o greixos, etc. També es pot apuntar el que es malgasta en cada menjar.

Aquesta informació es comparteix durant la classe, se sintetitza i es comenta entre totes les del grup. Es busquen maneres de millorar l'alimentació del grup amb algunes idees: Hem de menjar menys carn? Malgastem molt d'aliment? Com podem malgastar menys? Com podriem millorar els nostres hàbits?. Es pot fer un llistat en una fulla en la paret de la classe que servisca com a recordatori.

Taules d'exemple per a fotocopiar i dibuixar en la llibreta:

DATA / DIA	PLAT 1	PLAT 2	POSTRE	COMENTARIS

MENJAR	TIPUS (peix blau, pollastre, porc, cereal integral...)	NOMBRE DE VEGADES A LA SETMANA	QUANT DE MENJAR ES MALGASTA?
CARN			
PEIX			
ENSALADES			
FRITURES			
OUS			
LÀCTIS			
PRECUINATS			
DOLÇOS PROCESSATS			
LLEGUMS			
...			

BERENANT AMB EL MÓN

(adaptació de "El Banquete del Hambre"
de Oxfam International)

OBJECTIU:

Entendre els conceptes de "sobrealimentació", "desnutrició" i "malbaratament de menjar"

MATERIAL NECESSARI:

Paperets verds, grocs i rojos; una bossa (no transparent), una taula, cadires, una catifa, una safata, gots, plats de paper, tovallons, menjar per a berenar.
(* *algunes quantitats depenen del nombre d'alumnes presents.*)

Es posen xicotets papers de tres colors diferents en una bossa que no deixi veure el seu contingut des de fora. El color verd representa un alt nivell d'ingressos (=berenar abundant, per ex. suc, pastís i caramels); el color groc un nivell mitjà (=berenar mitjà, per ex. aigua i pa amb melmelada); el roig un nivell baix (=berenar pobre, per ex. pa i aigua). El nombre de papers de cada color reflecteix les estadístiques globals, és a dir: les verdes seran un 15% del total, les grogues un 25% i les roges un 60% (per ex. en una classe de 30 alumnes: 4 tindran un paper verd, 7 groc, i 19 roig).

Els alumnes agafen cadascun un paper i es disposen a l'aula segons el color que tenen: els verds estaran asseguts en una taula en un punt de l'aula ben visible; els grocs s'asseuran en cadires disposades al voltant dels verds en semicercle, i els rojos estaran a terra. L'important és que tot els grups puguin veure els altres.

Es comença el berenar explicant d'una manera senzilla el significat dels colors i reflexionant sobre la casualitat de l'assignació dels colors: qui decideix on naixem? quina és la raó que una família nasca en un país i siga pobra o nasca en un altre i tinga accés a serveis i benestar? Després es comença a servir el berenar: al grup verd se li servirà el berenar en plats i gots. Al grup groc se li donaran plats i gots de paper i una safata

amb el berenar per a compartir. I al grup roig se li demanarà que vagen a arregar la seua pròpia safata, l'han d'omplir de pa de l'altre costat de l'aula i omplir els gots amb l'aigua que està al costat de la safata (que no es pot moure de lloc!). És important deixar que els convidats al berenar es veguen mentre que mengen, i intentar deixar que sorgisquen tots els conflictes que puguen sorgir, cuidant que ningú es faça mal. És interessant també disposar d'una caixa transparent on es puga posar tot el menjar del grup verd que sobre o que els xiquets no vulguen menjar.

El berenar dura aproximadament 20 minuts. Quan tots han acabat de menjar es comença una reflexió sobre:

Qui té fam i per què?

Què ens ha ocorregut quan hem vist els verds menjar tant? I veient els rojos menjar? I els grocs?

Quant de menjar s'ha malgastat?

Han sorgit conflictes durant el berenar? Quins i per què? S'han solucionat? Com?

Pensem que açò ocorre en el món? On? I què podem fer nosaltres?

Quins comportaments hem de tenir per a disminuir aquestes desigualtats tan injustes?

El joc pot concloure amb un berenar igual per a tots (especialment per a qui no ha menjat durant el joc) cuidant que cap aliment i aigua es malgaste.

() Per a incentivar la reflexió es poden també utilitzar exemples pràctics de canvis d' "estatus" que li poden ocórrer a una persona per esdeveniments aliens a la seua voluntat: per exemple, es tria a l'atzar una persona del grup groc i se li diu que va haver-hi una gran sequera i el/ella perdrà tota la verdura del seu camp; no té res més per a vendre al mercat. Des d'aquest moment, canviarà de grup: serà roig, Qui va decidir on succeeix la sequera? Per què aquesta persona va perdre tot i la resta no? Un altre exemple podria ser que li toque la loteria a algú del nivell mitjà i que de sobte passe al nivell alt.*

ELS CUBS

(L'activitat parteix del material didàctic del projecte "Centres Educatius pel Comerç Just" De Idees, Setem i Proyde)

OBJECTIU:

Entendre la diferència entre el comerç convencional i el comerç just; analitzar la conseqüència de la dinàmica comercial en els països del nord i en els països del sud.

MATERIAL NECESSARI:

Cartolines, regles, llapis, tisores, cinta adhesiva i coberts

Es divideix els alumnes en quatre grups d'igual nombre de membres. Sense ells saber-ho, cada grup representarà a un país: els equips 1 i 2 representen als països desenvolupats; els equips 3 i 4, seran els representants dels països en vies de desenvolupament o empobrits. Es designen també quatre observadors (un en cada grup) la funció del qual serà de suport al formador.

Sense cap explicació, es lliura a cada equip una bossa amb diversos materials segons el quadre següent:

- Equip 1: 2 cartolines, 3 regles, 3 llapis, 1 tisora, molta cinta adhesiva.
- Equip 2: 1 cartolina, 3 regles, 3 llapis, 3 tisores, molta cinta adhesiva;
- Equip 3: 7 cartolines, 0 regles, 0 llapis, molta cinta adhesiva;
- Equip 4: 8 cartolines, 0 regles, 0 llapis, molta cinta adhesiva.

Cartolines	=	Matèries primeres
Regles	=	Coneixement
Llapis	=	Coneixement
Tisores	=	Tecnologia
Cinta adhesiva	=	Mà d'obra

S'explica als equips que han de fabricar cubs de cartolina de 8 cm de costat. Se'ls informa que tindran 30 minuts aproximadament. Les arestes han de pegar-se amb cinta adhesiva. El formador no acceptarà cap cub que el seu

acabat no siga perfecte. Solament es pot utilitzar el material subministrat pel formador, però els grups poden negociar intercanvis entre ells (cada equip haurà escollit prèviament, entre els seus membres, un delegat encarregat de dur a terme aquestes negociacions). Guanyarà l'equip que major nombre de cubs perfectament acabats haja realitzat (el país que haja generat més riquesa). El formador apunta en la pissarra el nombre de cubs realitzats per cada equip i en finalitzar el temps anunciarà els resultats.

Els observadors han de respectar les següents regles: poden moure's lliurement per la sala, però sense intervenir en el joc, ni amb paraules ni amb gestos. Si observen infraccions han d'avisar el formador. La seua missió és prendre nota del que fan i diuen els participants directes, fixant-se especialment en el tipus d'intercanvis que realitzen i com es duu a terme el procés de producció dels cubs.

En acabar el temps s'analitzen els resultats de la realització dels cubs i es fomenta una reflexió amb els xiquets:

Com us heu sentit?

Quina diferència hi havia entre els grups?

Qui ha aconseguit el major nombre de cubs?

Heu intercanviat material? Ha sigut fàcil o difícil la negociació?

Què han observat els observadors?

Què deien els participants dels grups?

La situació era justa o injusta? Perquè?

Com es podria millorar?

Penseu que en el món hi ha situacions així, de treballadors i treballadores obligats/es a treballar sense totes les eines necessàries?

On penseu que ocorre açò?

Com es podria arreglar aquesta situació?

Heu sentit alguna vegada parlar del comerç just? Què penseu que és el comerç just? Podria ser una solució al problema? Per què?

() Variació proposada: Si el formador pot tenir sota control la situació general de la classe, la figura de l'observador pot ser suprimida perquè tots els alumnes poden jugar.*

UN NOM DE LLAVORS

(activitat descrita per M. Escutia en
"El huerto escolar ecológico")

OBJECTIU:

Conèixer les llavors i les seues qualitats

MATERIAL NECESSARI:

Recipients reciclats bastant grans de diverses formes (botelles de plàstic tallades al llarg, tetrabriks tallats al llarg, envasos de pasta fresca o xampú, etc.), tisores, punxó, plats o altres recipients per a posar sota el envasos, substrat, llavors de rave.

Es comença explicant el cicle de vida d'una llavor i què necessita per a viure.

Es demana als alumnes que porten recipients reciclats o envasos bastant grans. Una vegada tallats al llarg, es foraden per la part inferior per a permetre el drenatge, es posen damunt de plats o altres recipients (per a deixar eixir l'aigua) i s'omplen amb substrat. Amb un escuradents es fa un dibuix o s'escriu el propi nom en la terra. Es van posant les llavors de rave al llarg del solc obert. Es tapa amb una mica de substrat i es rega. Es posa la safata en un lloc on hi haja llum i es rega regularment fins que les llavors germinen. Al cap de pocs dies apareix el nom o el dibuix format per les plàntules de rave.

Per a adaptar-la per a alumnes una mica més majors, es suggereix que es pugui usar aquesta tècnica per a fer un dibuix més gran decoratiu, per exemple al jardí de l'escola.

Aquesta activitat es pot fer entorn del 22 de Maig, Dia de la Biodiversitat, o el 22 d'Abril, Dia Internacional de la Mare Terra.

A LA TAULA AMB ELS LLETJOS

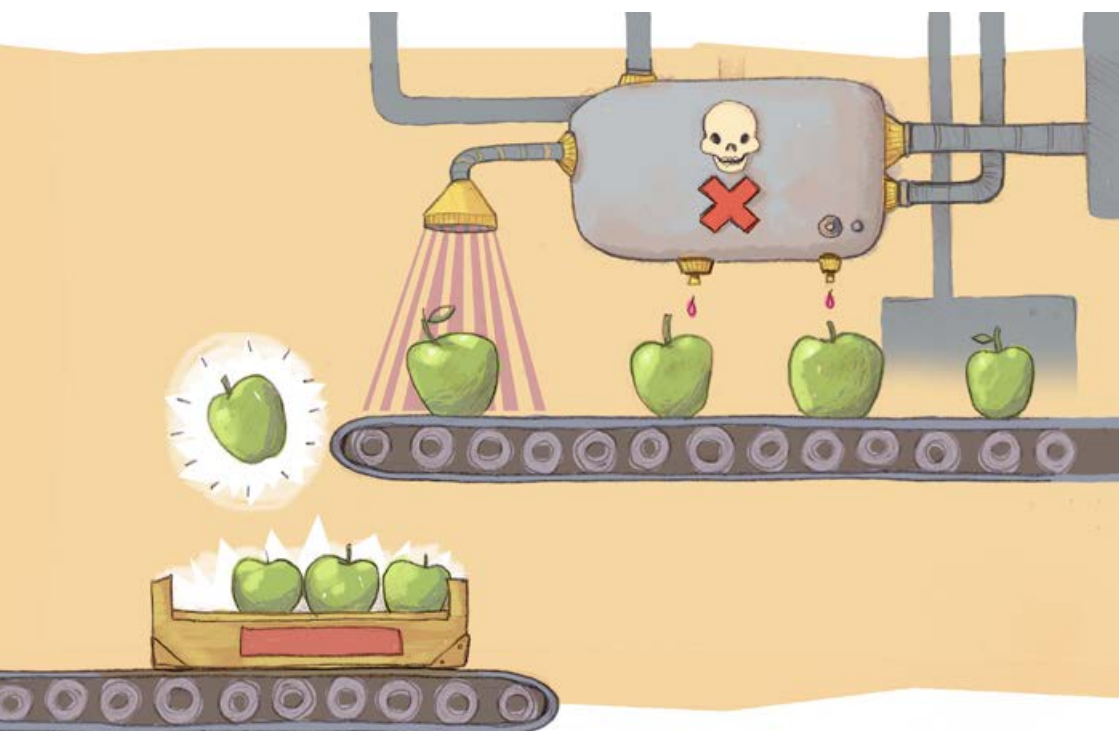
OBJECTIU:

Entendre la diferència entre productes estèticament "bonics" i productes bons; sensibilitzar sobre el desaprofitament de menjar.

MATERIAL NECESSARI:

Fruita o verdura ecològica "amb defectes", taules, cadires, plats, mocadors.

Es demana que cada alumne/a porte una fruita o una verdura (que es pugui menjar crua) que tingui un defecte: una forma més lletja o rara, un color rar, etc. S'organitza una degustació en la qual cada xiqueta/o es converteix en xef i ha de presentar el seu producte, com si fóra el millor producte del món

Una vegada acabada la presentació, els xiquets es disposen al voltant de la taula de degustació i realitzen un tast dels productes preparats. Se'ls demana que es fixen en el color del producte, si és normal o no i en el sabor.

Al final de la degustació es reflexiona sobre les diferències notades entre els productes lletjos i “els normals” que mengen a casa habitualment:

Hi ha diferència de sabor?

Es poden menjar els lletjos?

Triaríem els lletjos en un supermercat o una fruiteria? Per què no?

On van els productes lletjos que la gent normalment no tria?

Què podem fer perquè no hi haja tant desaprofitament d'aliments bons però lletjos?

NOTA: Es pot animar els alumnes a veure el vídeo “**Dos tomates, dos destinos**”, de Veterinaris Sense Fronteres -Justícia alimentària Global, en la qual en clau d'humor s'analitzen les diferències entre el cultiu d'una tomaca ecològica i una tomaca industrial.

Enllaç: <http://vsf.org.es/node/477>

Aquesta activitat es pot fer entorn del 22 de Maig,
Dia Internacional de la Biodiversitat.